

KURYER LITEWSKI

Za Najwyższym Dozwoleniem
IMPERATORA JMCJ CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 21. MAJA 1802. ROKU WE SRZODĘ

z Petersburga V. S. 9. Maia.

Od armii Generał Major Graf Szuwałow otrzymał pozwolenie jechać do cudzych krajów dla pozyskania zdrowia. Półkownik Potapow mianowany komendantem Staroskolskiego regimentu muszkietyerów na miejscu Podpółkownika Salkowa. Major De Gervais umieszczony w Witebskim regimencie garnizonowym. Od armii Generał Lieutenant Rat na własną prośbę uwalnia się od służby z mundurem; jakoteż Leibgardyi konney Porucznik Graf Platter. Szef Pawłowski regimentu grenadierów Generał Major Talizin za nieprzystoynne postępowanie oddalony od służby. Wice Admirał Karłow będzie Dyrektorem morskiego korpusu kadetów. Półkownik Schiller został komendantem Fridrichshamskiego regimentu garnizonowego. Zmarły Czarnomorskiej floty artylleryi Kapitan Porucznik Bagreiew wymazuje się z rang listy. Półkownik Niebolsin będzie komendantem Troieckiego regimentu muszkietyerów; Półkownik Baron Holk Dunamundzkiego batalionu garnizonowego. — IMPERATOROWA JMOŚĆ orderem S. Katarzyny mnieyszego krzyża zaszczyścić raczyła Przetłożoną zgromadzenia Słuchetnych Panienek Adierberg. — Po przyrzeczeniu spraw dawniejszych kryminalnych. J. I. Mość 13 osobom swobodę, rangę straconą, i uwolnienie od roboty darować raczył.

z Wiednia 28. Maja.

Cesarz Imć wspaniały wiazd odprawił do Presburga w asystencyi liczne go woyska, witany od zgromadzonych Stanów Królestwa Węgierskiego, które już rozpoczęły swoje obrady. — Z Constantinopola do Belgradu przyjechał rosłak, ażeby Janzarowie nie tylko pieniądze Sułtańskie, jakie znajdować się mogły u zamordowanego Bafzy, ale też własny jego majątek dawno roztrwoniony, urzędnikom od Porty zesłanym wydali. Z drugiej strony mieszkańcom Bośni surowie zalecono pod karą śmierci, ażeby z buntownikami Belgradzkimi nie spółnego mieć; handel nawet i wszelkie obcowanie są zabronione. Rzecz ciekawa, jak te rozkazy od rokoszanów będą przyjęte. Nie można się spodziewać żadney powolności z ich strony; uważając jakim sposobem rzeczy idą w Belgradzie. Lud zbroyny, co u Turków rzadka, ćwiczy się nie ustannie w manewrach wojskowych na lądzie i Dunaju, gdzie mają wiele statków; strzelanie z armat i ręczney broni nie ustanne.

z Londynu 21. Maia.

D. 7. Nichols w Izbie niższej radził złożyć Królowi Imci podziękowanie, że Pitta z Ministerium oddalił. Głównym zamiarem wojny, którą podnieśliśmy r. 1793. przeciwko Francuzom, było wydarcie Niderlandu, ochrona Hollandyi. Wszystko posiadał nieprzyjaciel. Pokóy W. Brytanią od ruiny zachował; ale nie jest dziełem Pitta, który zawsze doradzał wojnę niesmiertelną. — Według niego Anglicy powinniśmy wytepić u Francuzów rewolucyjne za-

sady; co bydz miało rzeczą nieskończenie łatwą, ponieważ nie miał pieniędzy i chleba nieprzyjaciel. Rachunek fałszywy długi nasze pomnożył blisko 300. millionami FS. Pitta polityka była tak ciemną, żeśmy nie wiedzieli prawodawcy narodu, czyli wojujemy dla przywrócenia na tron Barbonów, albo też dla rozszarpania kraju Francuzkiego. Postrzegłszy Monarcha Pruski, że podział RPtey z Austryą układamy, odstąpił koalicyi; też sama najbardziej przyczyna ozienbłemi uczyniła walecznych emigrantów; widzieli z pogorszeniem, jakośmy Valenciennes i Toulon na imie ich Króla przyjmować nie chcieli. — Podobne zarzuty w dłuższych mowach czynili: Erskine i Grey, przydając, że r. 1800. Pitt odzucił ugodę przez Konsula podaną; na tenczas Austriacy we Wlozech panując mogli zyskowniejsze warunki otrzymać; posiłków im nie dałszy przed bitwą w Marengo przegraną, Egipskiej wyprawy skutek pomysłny, błędem nieprzyjaciela przypisłszy; nie ratowana Portugalia, zaczepki z Mocarstwami obojętnymi mniej potrzebne; niefortunna do Hollandyi wyprawa X. d' York, wczesko wylczyła Oppozycyę. Koniec sporów rozwiązuje większość głosów 222. przeciw 52. temi słowy: Taka jest opinia izby niższej, że stateczność, mądrość Ministrów, waleczność floty i armii, utrzymały chwałę narodu Angielskiego, rozszerzyły handel, zachowały Konstytucyę od nieprzyjaciół obcych i domowych.

Po tryumfie Parlamentowym nastąpił wkrótce drugi innego rodzaju; otworzyły się subskrypcye na wystawienie posągów Pittowi; wkrótce wiedzieć możemy ubóstwionego człowieka podczas wojny okrzykniętego w narodzie, któremu pospolstwo nie raz najwyższą sromotę wyrządzało. Rozumieją nawet niektórzy, że do Ministerium powróci. — Papiery nasze spadają poczęły. Ledwie narod uciełszy się z przywrócenego pokoju, politycy już go trwożą, stawiając sto przeciw jednemu, że wojna za rok wybuchnie nowa. — Wiadomości przychodzące z Jamaiki zawsze są przeciwne i niepomysłne Francuzom. Wojna w S. Domingo nie zakończona, Leclerc zaczepną przemienił w odporną; Toussaint następuje. W Cayes Murzyn Rigaud dawny jego przeciwnik, zgromadza wiele tysięcy ziomków i uzbraja na odsiecz Republikantom; podobnym sposobem szczęśliwy Maurepas na czele 5. tysięcy swojego ludu, z którym poddał się niedawno; broń podnosi na buntowników upartych. Synowie Wodza Toussaint znajdują się w obozie Francuzkim. Amerykanie 800. tys. FS. stracili w pożarze miasta Cap; maytków ich oskarżają Francuzi, że Murzynom pomagali podpalać i rabować. Zagęszczone choroby zmniejszają codziennie liczbę żołnierza. Trudno pogodzić te powieści nasze z urzędowym doniesieniem Konsula Buonaparte do prawodawców gdzie mówi, że Toussaint bez twierdzy, pieniędzy, żołnierza, kryje się w górach od strzelców Francuzkich ścigany.

Armii wschodniej Officyerowie złożyli pieniądze dla przewiezienia do stolicy obeliska Cleopatry, który potomkom przypominać będzie zwycięstwo przodków i chwałę. — Xiążę d' York

włożył projekt, wiele żołnierza podczas pokoju trzymać mamy; tacie bataliony regimentów zwia zupełnie; drugie w znaczney części regimentów liczbą 92; przy Feld Marszałku 7 Generalów w Anglii, 2. w Szkocyi; w Irlandyi nie będzie żołnierza nad 25. tys. Angielskiej piechoty 32. tys. jazdy 7. tys. tyleż w Indyi zachodniej; woyska kompanii Wschodnio Indyjskiej nie należą do rachunku. — Nie General Berthier, lecz Beurnonville albo Semonville tu na pobelstwo z Paryża spodziewany. — Parlament postanowił do końca Czerwca dawać pieniądze na 88. tys. maytków, 30. okrętów liniowych, 188 tys. żołnierza lądowego; na ten czas woysko zwiąć zaczniemy. Nadgradzając zasięgi Król Jmć 16. Generalów Lieutenantów wynosił do stopnia Generalów, 21. General Majorów zostało General Lieutenantami; 27. Półkowników General Majorami, 50. Podpółkowników Półkownikami, 72. Majorów Podpółkownikami, 68. Kapitanów Majorami.

Od brzegów Dunaju 4. Maia.

D. 24. Kwietnia 16. półbrygada Francuzka w Friburgu stolicy kraju Brisgau stojąca uroczyscie święciła pamiątkę przywróceny czci Boskiej narodowi iwoiemu. Ten dzień dorocznym był owego, w którym przed dwoma laty taż półbrygada, do armii Generala Moreau należąc, szturmem Friburg wydarła Austryakom. — Z Ratisbony oddalił się Minister dyrektoryalny Elektora Mogunckiego na święta Wiekonocze. Posel Saski oświadczył, że sam w iego niebytności, Ministrów innych zwolywać będzie; iakoż zwołał; ale na selsy nie się ważnego nie stało. W mieście Moguncyi Protestantom na sprawowanie obrządków ich religii, Prefekt Departamentowy dał Kościół Altmunster nazwany. Zgromadzili się wszyscy d. 2. w znaczney liczbie. Mosdorf Prefekt miał mowę: sprawiedliwość rządu Francuzkiego sprawiła, żeśmy Protestanci w tém mieście Kościół do sprawowania obrządków naszych otrzymali. Od dawnego czasu rzecz każdemu pożądana, skutku wziąć nie mogła. Znał tego potrzebę Elektor. Mąż wyższy nad pospolice przesady, ludzi ma za członki iedney rodziny. Lecz nie wszystko rządca czynić może. Pan duchowny i doczesny stosować się musiał do opinii cudzey, czasu, i okoliczności; ale czego uczynić nie mógł Elektor Moguncki przy najlepszej chęci i niepospolitem oświeceniu, sprawił Konsul Buonaparte. Nastąpiło potém nabożeństwo.

Od granic Włoskich 2. Maia.

Król Jmć Dwóch Sycylii w Palermo uczynił wielką promocyą u Dworu; Xiążęta: Belmonte, S. Marco, Carini, Catolica ozdobił orderem S. Januaryusza; wielu z Szlachty znakomite urzędy otrzymało; trzech Prafatów Biskupstwa w Morreale, Syrakuzie, Lipari. O czynnościach Parlamentu nie mamy doniesienia. — General en chef Murat był w Rzymie dni kilka; przed pałacem Sciarra dla niego przygotowanym z rozkazu Oyca S. straż trzymało żołnierzy 80. Posel Caçault dawał wielką biesiadę, na której znaydowało się bo nayzacniejszych osob w mieście. Murat miał audyencyą u Oyca S. był potém na koncercie; niektóre pałace illuminowano; wyiechał w dalszą podróż do Neapolu pod eskortą jazdy Papiezkiej; cel podróży dotąd jest tajemnicą; trudno rozumieć, azaby iechał tak daleko iedynie dla oglądania woysk Francuzkich, które dawno już z krajów Neapolitańskich ustępować miały. — W Porcie Genueńskim rząd zgromadza statki, na których dywizya woysk Francuzkich ma wypłynąć. — D. 15. w Mediolanie zgromadza się trzy Collegia Elektoralne; tym czasem ogłoszono Sędziów przez Konsula Buonaparte wyznaczonych. Prezydentem trybunału kassacyjnego Tacconi; rewizyjnych Soprani, Cacciari, Carlotti, Fe, Longo, Brunetti, Verri Prefektami departamentów. — Graf Mocenigo przez Wenecyę udał się do Neapolu, gdzie imieniem swojego Monarchy zabrawszy woyska lądowe i morskie dotąd strzegące stolicę, przeydzie do

wyspy Corfou. Deputowani z niey tu przybyli mieli z nim długą rozmowę.

D. 6. Jourdan Administrator został Konsyliarzem Stanu; gdy Piemont zupełnie wcielony będzie do RPtey Francuzkiej, obywatele zyskają nie mało, że w radzie Konsulowskiej zasiądzie ten człowiek, który przez sprawiedliwość i czuła ich kraju Administracyą większą zaszczyt ziednał dla siebie, niżeli dawniey wołując mnien pomysłnie w Palatinacie, Frankonii, i Szwabii; gerliwszego protektora życzyć nie mogą Piemontczykowie. — Posel RPtey Lukieskiej Mencarelli prezentował się w Rzymie Oyca S. Pierwszy Konsul stawnych tamże artystów braci Piranesi wezwał do rysowania tablic potrzebnych do wielkiego dzieła, w którym zawierac się będą monumenta nie znajome dotąd światu, znalezione w Egipcie. — Kardynał Ruffo bywłszy Nuncyusz u Dworu Wiedeńskiego powrócił do Rzymu. — Buonaparte pisał do rządów RPtey Lukieskiej 10. Lutego. Cielzę się, powiada nieskończenie, że już macie Konstytucyą, a kłotnie i niesnaski domowe porządkowi ustąpiły. Narod waż mały; życie spokojne, jednomyślni; na tém zakładając chwałę, azębyście współziomków uszczęśliwili, którzy od czasów niepamiętnych słyneli pracowitością, przemysłem, i obyczajów łagodnością. W kraju Liguryjskim zgromadzone do okolic Chiavari woyska Francuzkie, w Portofino siadać mają na okrętach. Wice Prezydent Melzi miał oświadczyć głośno w Mediolanie, że RPta Włoska i Liguryjska wkrótce graniczne będą; nie wiemy której z nich dostanie się powiat Tortona i Voghera dotąd przedzielające.

z Berne 4. Maia.

Przed kilku dniami zgromadziło się na ratusz 31. wybranych obywateli do pisania konstytucyi. Landamman Ruttiman zagał posiedzenie imieniem rady mnieyszey; przełożywszy na przód pobudki tego zjazdu, prosił, azęby roztrząsali projekt zrobiony 29. Maia r. 1801. dając śmiało opinią, iakie odmiany w nim są potrzebne, naostatek przeczytał raporta przysłanego o Seymikach Cantonowych. Deputowani uczyniając wielkie dzieło, wybrali Ob. Moter Prezydentem; 7. zaś z grona swojego osob, które zniósłszy się z radą mnieyszą, materiały przygotują. Rada im ku pomocy wyznaczyła drugiego Landammana Renger. Trzy dni ciągle pracują; nie jednak o czynnościach pewnego nie wiemy. Słychać że odmiany w projekcie r. 1801. już umówione są z Posłem Francuzkim; robotę posłano do Paryża. Ma być jeden tylko Landamman z dwoma Namieśnikami; Ministrowie zarządzać będą Departamentami; Prefektów nazywać Landammen. — Reding w Schwitz bawi czekając iaką odbierze odpowiedź od tych Dworów, którym przełożył stan dzisiejszy Szwajcarów. Ciekawy będzie wybor Landammana Sekretarz Thormann z rady Redinga nie chciał urzędu składać, oddawać pieczęci i archiwum; gwałtu musiała z nim użyć rada. Prefekt Berneński nakoniec wydarł niechętnemu wszystko. Jest pogłoska że Reding w małych Cantonach zamysła zrobić powstanie przeciwko nowym ustawom; w Lucerne i Zurich obronne wyprawy czynić zaczęto. W kraju Vaud był rozruch; 800. ludzi do miasta Lausanne wnieść chciało; rząd nie wpuścił; komendant woysk Francuzkich zagroził. Rokoszanów liczba podobno byłaby większa, gdyby naczelnicy lepiej porozumieli się z gminem; lecz gdy iedna kolumna ciągnęła d. 1. drugie ruszać miały d. 2. a dowiedziawszy się o odeysciu pierwszey bez skutku, w domu zostały; zamiar buntowników dotąd niewiadomy. Powszechnie jest żądanie dobrych obywateli, azęby konstytucya i rząd dzielny kiedykolwiek pozwolił odpocząć krajowi.

D. 6. Dziś przyszły z Lausanne trwożliwe raporta. Pospółstwo zbuntowane, które d. 1. pomienionemu miastu wtargnięciem groziło, i odeszło dość spokojnie, rano wczoraznowu powróciło, w liczbie daleko większey. Ro-

kołzanie do Morge przyszli. Straż miejska z Lausanne ruszyła na spotkanie; zaczęła się bitwa; wiesniaków odparło, kilku jeńców zagarniono. Podczas rozprawy trwoga w mieście nie była; wszyscy obywatele pod bronią staneli. Chłopów zgromadzonych 2. tysiące liczone; Naczelnikami u nich, Marcel i Raymond bywsi Officyerowie w wojsku posiłkowem; trzeci Ronge Sędzia powiatowy; już wiele zamków osiedli; nie które zrabowano, archiwa spalone i zniszczone; Bada mniejsza o wszystkim oo się stało uwie domiona, niemieszkała, wyznaczyła Komisarzem nadzwyczajnym Ministra policyi i sprawiedliwości Kuhn, dając jemu władzę nieokreśloną. Tegoż czasu trzy kompanie piechoty Szwajcarskiej, korpus strzelców konnych i artylerya koszar odebrały pośpieszać do Cantonu Lemana. Już wojska ruszyły; jest nadzieja że przy pomocy stojących tam Francuzów spokojność przywrócą. D. 3. 47. prawodawcom naszym rada mniemza projekt podała nowej Konstytucyi; treść tego nie wiadoma. Między żołnierstwem Francuzkiem i Szwajcarskiem tu będącym na załedze powstały kłótnie; przyszło nawet do krwi rozlania. Kommendauci zabiegając większemu nieszczęściu, z kołzar nikomu wynisć nie pozwalają.

z Hagi 15. Maia.

W Bruxelles czynią gotowość na przyjęcie nie tylko Konsula Buonaparte, ale też Deputatów, którzy na przyjazd jego są zwołani z 9. Departamentów Belgickich, 4. Niemieckich nad Renem. Konsul tam zabawi dni 12, później oglądać będzie Anvers. Admirał de Winter do wszystkich portów morza szroddiemnego zawiezie handlowych Agentów, i podarunki zwyczajne rządcom Afrykańskich rozbojników. Wątpiwa jest wiadomość o nowym spisku, który w Paryżu odkryć miano; aresztowaniu 4. Generałów, między którymi Delmas Victor z Paryża powrócił; nie słychać kiedy zupełnie wyciągną z kraju naszego wojska Francuzkie.

z Paryża 11. Maia.

Wielka w rządzie naszym odmiana; pierwszy Konsul, który według konstytucyi r. 8. RPtey miał lat 10. urząd sprawować, albo dożywotnim zostanie, albo przynajmniej na lat 20. Rzec jak się stała opisujemy. Wiadoma już treść pisma Konsulowskiego, w którym donosi o zamiarze ratyfikacji traktatów, i maluje obraz dzisiejszego stanu narodów ościennych. Po przeczytaniu tego, Stanu Konsyliarz Roederer: Przewodawcy, rzekł, nie potrzebuiecie zapewne, a śmieszny przekładali tu pobudki traktatu w Amiens chwalebne; zawierają się wszystkie w dwóch słowach: zaszczyt Francyi i szczęśliwość. Cóż mówić więcej o tém zdarzeniu, które dopełnia chęci ziemków i nadzieie? Radosne o krzyki tylu narodów świata całego tłumią głosy nasze; przestańmy więc na wymówniejszem przez samo milczenie oświadczeniu rzetelnej wdzięczności. Nam zaś w dniu dzisiejszym przystoi złożyć prawo od rządu postanowione, ażebyśmy nie wychwalali dzieł jego. Czemużby się chwalić niegodziło Konsyliarzom Stanu, co wolnie czynią wszyscy Francuzi? nie padnie na ludzi rządową ufnością zaszczyconych podeyrzenie, że uwielbiają siebie sami chwalać Konsula pierwszego. On zawsze nas prowadził drogą publicznego dobra; codziennie żyjący dał przykład pilności, pracy, poświęcenia się dobru powszechnemu; cokolwiek się stało wielkiego i pomysliło, on pierwszy pomyslił i wykonał. — Przydał nakoniec Roederer pochwałę Józefa Buonaparte.

Po przeczytaniu pisma podobnego u Trybunów, zapadł jednomyslny wyrok przełożyć Senatowi, że potrzeba imieniem narodu Francuzkiego, dorównająca zasługom wdzięczność oświadczyć rządzącemu RPtą. Do tej opinii stosując się Senat rozkazał, „Zważając że w okolicznościach dzisiejszych obowiązkiem jest na-

szym użyć wszelkich środków, jakie w mocy Senatu złożyła konstytucya, ażebyśmy dali rządowi stałość niewzruszoną, która ufność rodzi zewnątrz i powagę, rekomyją jest dla zprzymierzeńców, nieprzyjaciół pogromem, oddala bój i wojny, pozwala kosztować owoców pokoju, czas dale potrzebny do wykonania zamiarów ułożonych mądrze ku uszczęśliwieniu wolnego narodu. Zważając że pierwszy Konsul tylekroć prowadząc Republikańskie zastępy ciągle triumfował, uwolnił Włochy, zwyciężył w Europie, Afryce, Azji, świat napelnił sławą imienia swojego; oyczystą pomnożył; Francją wyrwał z bezładu, pokruszył rewolucyjne topory, zniżył falkę, zgasił domowe niezgody, klótnie duchowne, wolność uczynił słodsza dając narodowi porządek, sprawiedliwość, prawo, spokojność wewnętrzną, rozszerzył oświecenie, pocieszył lud strapiiony, uciśzył wojny morskie i lądowe, a przez to nabył niesmiertelne prawo do wdzięczności u współziomków, admiracyi i uwielbienia w potomności.

Ponieważ głos Trybunów do Senatu podniesiony mieć trzeba za wyraz powszechnej chęci narodu całego a Senat nie może przyzwolonym sposobem oświadczyć wdzięczności, iak dając świetny dowód zaufania które w swoim rządcy pokłada naród Francuzki. Naostatek zważając, że drugi i trzeci Konsul cnotliwie pomagali pierwszemu w dziełach zbawiennych dla Oyczyzny, stanowiemy: 1. Senat imieniem narodu Francuzkiego oświadcza wdzięczność Konsulom RPtey. 2. Senat Konsula Napoleona Buonaparte powtórnie dziś obiera na lat 10. następujących zaraz po skończonem urzędowaniu jego. 3. Ustawa będzie przesłana do prawodawców, Trybunów, i Konsulów. *Tronchet Prezydentujący.* Od pisał Buonaparte.

Dowód wielki szacunku waszego na sercu mojem, Senatorowie, wyryty zostanie. Wola narodu mnie wyniosła na stopień w RPtey najwyższy; nie byłbym pewny jego ufności, gdyby waszego wyroku nie potwierdził którym rozkazujecie mi zostać dłużej na urzędzie. Przez trzy upłynione lata szczęście RPtey sprzyjało; lecz jest niestałe, nieraz uwielbieni już ludzie, zbyt długo żyli dla chwały swojej. Mnie dla osobistego zaszczytu i szczęśliwości dość było zakończyć życie publiczne w tym dniu pamiętnym, gdy światu pokoy ogłosiłem. Ale chwala i szczęście obywatela milczeć powinny, iak tylko pożytek narodu i głos ludu wzywają go do posługi. Osądziliście żem winni uczynić zemnie ofiarą jeszcze nową dla Oyczyzny; spełnię wszystko, jeżeli głos Francuzów potwierdzi wasze wyroki.

Tegoż dnia Konsulowie Cambaceres i Lebrun wydali następujące zalecenie zważając że odpowiedź Konsula Buonaparte Senatowi dana, hołd winny oddać władzy najwyższej narodu Francuzkiego; że naród zapytany, gdzie mu idzie o wszystko, nie powinien znać innych granic iak własne dobro i pożytek; stanowiemy. 1. Narod Francuzki rozwiąże pytanie: Napoleon Buonaparte czyli bydz ma Konsulem dożywotnim. 2. W każdej gromadzie otwarta będzie księga, w której obywatele zapiszą zdanie swoje. 3. Podobne księgi będą u Administratorów, Sądów, Miarów etc. 4. W każdym Departamencie zapiszą Oywatele wolę swoją w trzy tygodnie licząc od dnia odebranej wiadomości.

Tym sposobem upadają pogłoski, że Buonaparte pod innym, nie Konsula imieniem, Francją miał sprawować; następcę po sobie wyznaczać z własnej familii; że zgromadzenie prawodawcze dzielić się miało na wyższą i niższą izbę. — Minister wojenny Berthier podał Konsulowi projekt przez się ułożony, względem nowego urzędzenia armii Francuzkiej; Buonaparte rzecz całą kazał roztrząsać Konsyliarzom Stanu. Na miejscu półbrigad będą regimenta z dwóch batalionów złożone, każdy po 1500. żołnierza; imię nosić mają sławniejszych Generałów dawniejszych i Republikańskich; mandury

wszystkim od dzisiejszych odminne; dragonia, strzelce konni, huzarowie, artyllerya, inżynierowie zostają iak teraz. Z drugiej strony Konsyliarze Stanu, Feurieu, Portalis, Thibaudeau, Emery, Boulay, Berlier, ex Dyrektor Merlin, zatrudniają się urządzeniem osad wschodnio i zachodnie Indyjskich, księgą praw handlowych, kryminalnych, i cywilnych; wszystko przez rewolucyą i woyny upadło; wszystko dziś trzeba zbudować.

Dokończenie mowy K. S. Portalis.

Czemu z naszym oświeceniem zgodzić się nie może religia, którą wyznawał Descartes i Newton, która geniusz Pascala i Bofsuet nad ludzi podniosła, duszę ukształciła Fenelona? Czyliż podobna odrzucić wiarę Chrześciańską, bez zniszczenia naidrozszych pamiątek, i wygładzenia z pamięci własney chwały narodu naszego? mówiąc zaś o moralności: religia w całości dochowała skład prawa natury, ona uczy co sprawiedliwość, prawda, świętobliwość, zaleca miłość bliźnich podnosi duszę do Stwórcy swojego; kładnie zasadę niewzruszoną dobra i cnoty, otwiera źródło obyczajów prawdziwe. A jeśli dziś gmin pospolity nawet lepiej poznaie Boga iednego, duszy nieśmiertelność, żywot przyszły, nizeli dawniey Socrates i Plato poznawali; dziełem i to jest religii. Mają Chrześcianie, artykuły swojej wiary szczegulne obawione rozumem niepojęte; czyliż dla tego mają być odrzucone? czyż lepiej będzie, gdy człowiek sam sobie według imainacyi Bożyszcza tworzyć zacznie? mają stan Kapłański; ale naród każdy prawie z barbarzyńskich ma ludzi służbie Bożej poświęconych. U Chrześcian Duchowni nauczają wiary i obrządków; rząd cywilny polityczny do nich nie należy; służą takię religii, która bez różnicy rządowi każdemu podlegać każe, zalecając uszanowanie i posłuszeństwo dla spokojności doczesney i zasługi przed Bogiem, który wszystko mądrze sprawuje dla dobra naszego.

Niema nad Chrześciańską religii zgodniejszey z pożytkiem narodów polerownych, z polityką rządu każdego. Nie nieprzywiązuie do miejsca, czasu, kraju, wieków; nie iednego narodu, wszystkich ludzi spólną jest, nie iedney krainy; świata całego jest religią.

Reszta później.

Xcia Jmci Dominika Radziwiłła Podkomorzyca Littgo Aktorstwu uległe, w miastach: Wilnie, Grodnie, Nowogródku, Mińsku, znajdujące się Place, Mury, Rudera Domow i Pałacow; oraz Kanienica Łoykowską zwana, są do przedania. Ktoby życzył sobie traktować o nie, zgłosić się ma do W. Wincentego Trębickiego Łowcz: Kobryńs: mieszkającego w Nieswiżu.

Opisanie byłych rzeczy w zgubionym Kałamarzyku dnia 24. Apryla 1802. Ru między Solecznikami a Woronowem Stacyami Pocztowemi na trakcie z Wilna do Lidy.

w Worku białym płóciennym Czerwonych Złoty 750. — w Worku szarym grubym płóciennym Rubli 18. — w Worku starym iedwabnym Szafirowym Czerwonych Złoty 11. podwoynych Węgierskich Kremnickie zwanych 11.

Czerwony Złoty Leopolda Cesarza Kremnicki nowy 1. — Dwadziestówek nowych 4.

Pierścien Brylantowy duży z Bifrą brylantową Nieboszczyka Króla na Szkle Szafirowym na spodzie na oprawie Liczba wyrysowana 26. 1.

Pięścien Złoty z Syloetką Damską za szkłem 1. — Pierścien Złoty z Cifrą wiązaną

na obydwie strony; M: Z, na! Krwawniku 1.

Szpinka Brylantowa z dziewięciu brylantow duzych przednich złożona na Szarnierze do odszrubowania 1. — Szpinka w złoto opraprawną prostey roboty z paciorkami emaliowemi zielonego i niebieskiego koloru, a porzodku ieden dyksztejn czyli szkło 1. — N. B Szpinka i Pierścien brylantowe w futeralikach skurzanych czerwonych. Pulares Angielski w skurcze czerwoney, w którym różne notacye Domowe, oraz Plenipotencye s. p. Oginskiego W. Zylłokowi służąca, takż dwa Piankiety na papierze Pocztowym przez s. p. Oginskiego Hetmana podpisane, z adnotacyą na drugiej stronie na przeciw podoisu na 2,000 Czer: Złt: na każdym; Tegoż Blankiet z podpisem tylko na arkuszu małego papieru Hollenderskiego Oblig s. p. Michała Oranowskiego służący z odpisaniem na drugiej stronie zapłaty tey summy przez JW. Pocięcia Oboźnego W. X. Litt: i Plenipotencya W. Godebskiego służąca W. Zylłokowi Fascikul Papierow do interesu z Kafsą Cesarską Krakowską, gdzie Dokument 1P. Kufzla Kafsiera na sumę Złt: Poll: 3, 500. i kilka innych Pism po Niemiecku i Popolsku — Kwit Piatona Sokołoff z odebranych i pieniędzy z Klucza Kijowieckiego, oraz Kopia podawaney Proźby niedawno do IW. Geuerała Gn. bernatora Litt: wyrażający pretensyą do Kasy Cesarskiej Fascikul Papierow zapisany różne Dokumenta pieniężne, o tych właściciel zupełniepamięta iakie były, prócz tylko, że był między niemi Kontrakt Arędowny na Klucz Rzezycki przez W. Jozefa Szwykowskiego podpisany. Kopia Kontraktu Arędownego na Folwark Stawki w Kluczu Włodawskim leżący, i Inwentarz z podpisem w Kopii Michał Zylłok. Księga przychodu i rozchodu pieniędzy od 24. Junia 1800. Roku Księga rachunkowa expedyeyi Kontraktow Bzeskich, obydwie opraprawne w papier kolorowy malowany w paseczki, papier w Książkach gruby Cesarskiej fabryki 2. Kalendarze, ieden 1801. Ru, w papier granatowy, 2gi 1802. Ru w papier niebieskawy opraprawne. 3. Testimonia Andrzeia Puchalskiego Kilka Listow do W. Zylłoka, i inne różne notacye Ekonomiczne. — Tabakiera Szylkretowa z portrecikiem w Miniaturze malowanym ze szkłem: Matka karmiąca Dziecie, koło szkla obwódka złota. — Portrecik maty figury owalney Buonapartego na pergaminie ołówkiem rysowany przedney roboty. 2. pary rękawiczek Samich. 1. Noż Angielski duży w białą kość opraprawy z Trybuszonem. 2. Worki jadowabne nowe próżne, jeden w oczka robiony koloru orzechowego, drugi w podłużne paski cieniowe koloru złotego i błękitnego, obydwie roboty rzadkiey nowo wynalezioney. Kilka piórek do zębów obrabianych złotem, srebrem, i jedwabiem z wyrabianemi literami. Książka do nabożeństwa w czarney oprawie Łacińska, tytuł: Palatium Reginae Caeli. Książeczka pisana o budowaniu Chałup z ziemi, i ubezpieczenia dachow od pożaru. 3. Sztuki ćwiartkowe rysunków ręcznych na piece gorzalniane, i opisanie stawienia tychże piecow. 2. Linie czarne hebanowe. 1. Linia z drzewa mahoni. 1. Łokiec składany architektoniczny, półtora łokcia Warfawskiego mający, z drzewa złotego w mosiądz opraprawy z rozmiarem na ćwierci i cale. Kałamarz szklanny szlifowany, Piasecznik, Scizoryk Angielski prawdziwy z ośmio żelazkami, Nożyczki, Pieczętka stalowa, herbu Słepowron. Kałamarzyk sam skurą szarą marmurkową powleczoney, z zamkiem z łożyladą wyciągającą się, z wierzchu takż z zamkiem. — Tę łożkodę poniosł Michał Zylłok Sędzia Ziem: Brzeski, który upraszając wszystkich o sledzenie tey Szkody po znakach tu opisanych, zapewnia, iż nadgrodzi temu, ktoby dosledził ofiarując czerw: złtch sto, i przyrzekając wrócić koszt poniesiony. — Adres dóydzie go w Brześciu Litt: lub niech da wiedzieć do utrzymującego Gazety Wileńskie.